

УНИВЕРЗИТЕТ ПРИВРЕДНА АКАДЕМИЈА У НОВОМ САДУ

НАЗИВ ФАКУЛТЕТА

ОБРАЗАЦ ЗА ПИСАЊЕ ИЗВЕШТАЈА О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ -обавезна садржина-

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. Датум и орган који је именовao комисију</p> <p>Одлуком Наставно–научног већа Правног факултета за привреду и правосуђе од 09.05.2016. године, одређена је Комисија за оцену докторске дисертације за јавну одбрану Видоја Митрића под називом „Кривично дело разбојништва“. Докторска дисертација је пријављена.</p> <p>2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:</p> <p>1.) Др Божидар Бановић, редовни професор, ужа научна област кривичноправна, изабран у звање редовног професора на Факултету безбедности Универзитета у Београду, где је и запослен, председник комисије</p> <p>2.) Др Милош Марковић, ванредни професор, ужа научна област кривичноправна, изабран у звање ванредног професора 2013. године на Правном факултету Универзитета Привредна академија у Новом Саду, где је и запослен, члан комисије</p> <p>3.) Др Иван Јоксић, ванредни професор, ужа научна област кривичноправна, изабран у звање ванредног професора 2015. године на Правном факултету Универзитета Привредна академија у Новом Саду, где је и запослен, члан комисије - ментор</p>
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
<p>1. Име, име једног родитеља, презиме: Видоје (Јован) Митрић</p> <p>2. Датум рођења, општина, Република: 17.08.1965. године, Приштина, АП Косово и Метохија, Република Србија</p> <p>3. Датум одбране, место и назив магистарске тезе: 29.04.2013. године, Правни факултет за привреду и правосуђе Универзитета Привредна академија</p> <p>4. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: Кривичноправна</p> <p>5. Радно искуство: Кандидат је судија Вишег суда у Новом Саду</p> <p>6. Публиковани радови по категоријама: Кандидат је објавио више научних и стручних радова из области кривичног права. Радови су објављивани у научним и стручним часописима. У Србији је кандидат написао и објавио два научна рада. То су следећи радови:</p> <ol style="list-style-type: none">
1. Видоје Митрић, „Специфичности алтернативних санкција у кривичном праву Србије“, <i>Право – теорија и пракса</i>, вол. 32, бр. 1-3/15, стр. 61-73.
2. Иван Јоксић, Видоје Митрић, Весна Рајаковић, „Безбедност рачунарских података у кривичном законодавству Републике Србије“, Зборник радова „Прилагођавање правне регулативе актуелним трендовима у региону“ са XII научног скупа „Правнички дани проф. др Славко Царић“, стр. 227-237.

III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ: Кривично дело разбојништва
IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ: Навести кратак садржај са назнаком броја страна поглавља, слика, шема, графикана и сл.
<p>1. УВОД</p> <p style="text-align: center;">ПРВИ ДЕО</p> <p>2. Кривичноправни положај починиоца кривичног дела разбојништва у домаћем законодавству</p> <p>2.1. Појам и специфичности кривичних дела против имовине и кривичног дела разбојништва 2.2. Кривично дело разбојништво кроз историју 2.3. Однос кривичног дела разбојништва са другим сродним делима 2.4. Кривичне санкције према учиниоцима кривичног дела разбојништва 2.4.1. Казна затвора 2.4.2. Условна осуда 2.4.3. Одмеравање казне затвора 2.4.4. Мере безбедности 2.4.5. Кривичне санкције према малолетним починиоцима кривичног дела разбојништва 2.4.5.1. Васпитне мере 2.4.5.2. Казна малолетничког затвора 2.5. Кривично дело разбојништва у пракси</p> <p>3. Кривичноправни положај починиоца кривичног дела разбојништва у упоредном законодавству</p> <p>3.1. Кривичноправно регулисање кривичног дела разбојништва и кривичноправни положај починиоца кривичног дела разбојништва у упоредном законодавству 3.1.1. Немачка 3.1.2. Енглеска 3.1.3. Хрватска 3.1.4. Босна и Херцеговина (Република Српска) 3.1.5. Црна Гора</p> <p style="text-align: center;">ДРУГИ ДЕО</p> <p>4. Истраживање праксе и примене кривичних санкција према извршиоцима кривичног дела разбојништва у Србији</p> <p>4.1. Дефинисање предмета и циља истраживања 4.2. Методолошки оквири у истраживању 4.3. Формулисање и образложење главне хипотезе 4.4. Истраживање праксе и примене санкција у Србији кроз протекли период 4.5. Закључци и предлози „<i>de lege ferenda</i>“</p> <p>5. ЗАВРШНА РАЗМАТРАЊА</p> <p>Број страница 255 Број основних поглавља 3 Број подпоглавља 15</p>

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

У раду се обрађује тема која обухвата кривично дело разбојништва. Структура рада је заснована на подели материје у оквиру четири основна поглавља. Саставни део рада су резултати истраживања који су приказани табеларно и графички праћени адекватним коментарима. Значајан део рада обухвата приказ постојећег стања у нашој правосудној пракси уз навођење појединачних пресуда. Констатује се присуство бројних различитости у погледу санкционисања учинилаца ових кривичних дела.

Рад започиње са уводним излагањима у коме се наводе основна питања која ће бити обрађена. Наводи се да протекле две деценије у Србији можемо означити деценијама пораста криминалитета у свим његовим појавним облицима, услед процеса глобализације, убрзаног развоја технологија, денационализације и веће флукуације становништва, учесталих и бројних политичких промена и економске нестабилности, а посебно се може уочити пораст почињених кривичних дела из групе кривичних дела против имовине. У наведену групу кривичних дела убраја се и кривично дело разбојништво које представља један од најстаријих облика криминала, који се развио од пљачкашких похода на супарничка племена у праисторијском добу. Прве државе, као и њихов репресивни и кривичноправни апарат, су великим делом настали управо у настојању да се разбојништво уклони и сузбије. Чињеница да су у далекој прошлости предузимане мере да се кривично дело разбојништво искорени произилази и из Душановог законика који у члану 145 одређује да се ухваћени разбојник и силеџија обеси за ноге све док не умре услед сливања крви, а да се лопов ослепи, а анимозитет према овој врсти криминала је био толики, да се за кривца сматрао и господар села који своје сељане није успео да заштити од разбојништва, а строго и сурово би се казнио свако ко би лопову или разбојнику пружио уточиште, или помогао у бекству. Током највећег дела писане историје, разбојништво је представљало озбиљан проблем по развој трговине, као и чест повод за избијање ратова и оружаних сукоба. С друге стране су разбојници, поготово када су њихове жртве били припадници "мучитељских" туђина и припадника виших класа били величани као борци за слободу и социјалну правду, а што је посебно дошло до изражаја у 19. веку.

Главни део рада чини материја систематизована у два посебна дела са више посебних целина и подцелина. Оне се заснивају на теоријском и практичном аспекту обраде кривичног дела разбојништва у нашој земљи и у упоредном законодавству. Притом се води рачуна да се у излагању обухвате сви значајнији аспекти овог кривичног дела уважавајући његову специфичну правну природу и облике испољавања у пракси.

Прва глава садржи уопштено излагање о кривичном делу разбојништва у кривичном праву Србије. Наиме, ово кривично дело је сложено и састоји се из принуде и крађе. Услед тога оно садржи сва обележја и једног и другог и појављује се као насилна крађа. За постојање кривичног дела разбојништво из чл. 206 ст. 1 КЗ потребан је директан умишљај, дакле, предметно кривично дело не може се извршити са евентуалним умишљајем. Наводи се да су најчешћи објекти напада разбојника: банке, поште, трговинске и јувелирске радње, станичне благајне, угоститељски и туристички објекти, бензинске пумпе, куће и станови за које се зна да се у њима налази новац или драгоцености. Жртве разбојника су углавном благајници, пословође, лица која обављају пренос новца, пијана или припита лица, поштари, таксисти, хомосексуалци, љубавни парови и др. Разбојници се одлучују за напад у време када је присуство грађана на лицу места најмање. При томе настоје да максимално користе фактор изненађења. У многим случајевима нападу претходи планирање и детаљне припреме. То је посебно карактеристично за професионалне разбојнике и разбојничке групе. Веома често разбојници прибегавају и маскирању како би отклонили могућност да буду препознати. У извршењу разбојничких напада учиниоци користе различита средства, почевши од ручног оружја и пригодног оруђа, које је погодно да нанесе повреду и угрози здравље нападнутог. За разбојништво се по правилу сазнаје на основу пријаве оштећених. Као лица која су претходно била изложена снажном стресу или директном физичком нападу, приликом кога су задобила и повреде, они нису увек у стању да пруже све потребне одговоре на питања о тачном времену, месту и начину на који се догодио напад, изгледу нападача, причињеној штети итд. Због тога је веома важно учинити све да се такво лице пре узимања исказа опусте и смири.

У другој глави се обрађује кривично дело разбојништва у упоредном законодавству. Кандидат је одабрао више држава у којима ово кривично дело има различити кривичноправни третман. У питању су следеће државе: Немачка, Енглеска, Хрватска, Босна и Херцеговина (Република Српска) и Црна Гора. У њима је разбојништво, као насилни облик вршења крађе, регулисано на посве различит начин. То подразумева генусно исто кривично дело али различите услове који се морају испунити да би оно постојало. Кандидат у својим разматрањима указује на присутне мањкавости са аспекта нашег кривичног права, дајући истовремено предлоге у ком правцу би требало мењати решења у појединим државама.

Трећа глава садржи резултате до којих се дошло током спроведеног истраживања. Под тим се подразумева: 1. Дефинисање предмета и циља истраживања; 2. Методолошки оквир; 3. Формулисање и образложење опште и

посебних хипотеза; 4. Представљање резултата истраживања. У оквиру дефинисања истраживања представљају се оквири будућег истраживања спроведеног у Србији. То је могуће постићи избором подесног методолошког оквира који омогућава адекватан приступ предметној проблематици. Поред метода пристуних у правној науци користе се и социолошке, статистичке и методе анализе садржаја. Након тога се примењује систематски метод како би се систематизовала целокупна грађа до које је кандидат дошао током истраживања. У оквиру закључних разматрања наводе се и предлози „*de lege ferenda*“.

На самом крају рада кандидат износи свој завршни осврт и попис коришћене (домаће и иностране) литературе коју чини преко 100 извора (књиге, часописи, билтени судске праксе, новине, научни радови и др.). У раду је приказан значајан број табела и графикона са статистичким подацима.

VI ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Кандидат, у оквиру закључних разматрања, наводи резултате спроведеног истраживања на територији Србије. Они се односе на све важније моменте у вези са кривичним делом разбојништва, почев од његовог теоријског одређења, законских оквира и примера из судске праксе. У раду се опажа настојање кандидата да анализом конкретних кривичних случајева укаже на присутне специфичности кривичног дела разбојништва. Отуда затичемо већи број изворно наведених пресуда у којима се најпре даје чињенични опис самог кривичног случаја а затим и његова правна квалификација.

Анализом кривичних случајева кандидат указује на разлоге који су определили поступајући суд, код доношења конкретне одлуке о кривици једног или више оптужених лица. Тако се из једне од наведених пресуда наводи следеће: „Из наведене пресуде видљиво је да је у конкретном случају за правилно утврђивање чињеничног стања суд у највећој мери користио исказе сведока оштећених, дакле лица која су непосредно оштећена кривичним делом, која су непосредни очевидци и која су успела да пред судом детаљно опишу начин на који су се одиграли критични догађаји и не само то, већ су поједини од њих и препознали окривљене као извршиоце кривичних дела, односно као своје нападаче, што је суду у знатној мери олакшало да утврди који од окривљених је имао коју улогу у вршењу кривичног дела разбојништва, наравно и делом уз помоћ одбрана окривљених који су делимично и признали извршење кривичних дела, које је суд пажљиво ценио у склопу осталих изведених доказа. У овом примеру из праксе, важно је указати на чињеницу да су окривљени оглашени кривим да су починили кривично дело разбојништво делујући као група. Закључак да су окривљени предузели радњу извршења као група суд је донео на основу тога што су они у кратком временском периоду заједно починили два кривична дела до момента њиховог хапшења што значи да су деловали заједно, такође, свако од њих је имао своју улогу у извршењу кривичног дела, при чему је важно да су оштећени окривљене доживљавали да су заједно, да су им заједно и пришли, што све потврђује и окривљени Н.М. да је критичног дана срео окр. А.М. и А.Ш. који су му предложили да иду да узму некоме паре, на шта је овај пристао, што све указује да су окривљени имали свест о заједничком деловању и да су били удружени у циљу вршења кривичних дела.“

У другом случају кандидат анализира кривично дело разбојништва које је извршено од стране више лица, од којих су нека лица повратници. По његовим речима, вреди појаснити начин на који суд приступа утврђивању чињеничног стања на основу кога би могао правилно применити адекватне кривичне одредбе. Тако, када се кривични поступак води због кривичног дела разбојништва, докази којима суд располаже могу бити разнолики. Од великог значаја за правилно пресуђење јесу резултати истраге и докази који су прикупљени од момента самог сазнања надлежних органа да је извршено кривично дело. У том смислу ваља почети од детаљно извршеног увиђаја који може дати одговоре на питања која се тичу времена, места и начина извршења разбојништва, могу се прикупити сви трагови које је починилац за собом оставио (отисак прстију, биолошки трагови и сл.), неретко се дешава, када се ради о разбојништвима која су почињена у банкама, или мењачницама, продавницама, залагаоницама и слично, да је цео догађај снимљен сигурносним камерама, који снимци се, такође, могу користити као доказ. И на крају, оно што је и најзначајнији доказ јесу искази оштећених и других сведока који су непосредни очевидци извршења кривичног дела јер су они једина лица која могу пренети верно на који начин је извршено кривично дело, иако се не може увек очекивати да се такви сведоци сете свих детаља обзиром да је код њих био присутан страх за сопствени живот, услед чега је тешко упамтити све појединости. Стога је најправилније да се њихово испитивање креће у оквиру чињеница која чине обележја кривичног дела разбојништва.

И у осталим случајевима, који су обухваћени истраживањем, можемо уочити настојање кандидата да прикупљену судску грађу уобличи и прикаже на надамне јасан начин.

Важан део истраживања чини прикупљена емпиријска грађа која је приказана табеларно у посебном делу рада. Овде кандидат полази од доступних података у вези са обимом и динамиком извршених кривичних дела разбојништва, врстама изречених кривичних санкција, бројем учинилаца кривичних дела, присутним различитостима у изреченим пресудама и др. Ради прикупљања релевантних података кандидат се непосредно обратио одабраним судовима како би му доставили тражену грађу. С обзиром да грађа није у целости добијена у одређеним сегментима је кандидат био принуђен да недостатак статистичке грађе надомести сопственим закључцима у вези са присутним правилностима.

На крају, можемо констатовати да добијени резултати истраживања, као и на основу њих изведени закључци, представљају оригиналан допринос кандидата. У његовим настојањима се може уочити решеност да се кривично дело разбојништва осветли са теоријског и практичног аспекта. На тај начин се постиже двоструки циљ, од којих се први остварује у теоријском а други у практичном делу. У том смислу треба вредновати научни и практични допринос рада, као и постигнуте резултате спроведеног истраживања.

VII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Истраживање је спроведено на систематичан начин уз обилато коришћење доступних научних и стручних извора. Оно је обухватило кривична дела разбојништва извршена на територији Републике Србије. Систематика рада је омогућила потпунији увид у целокупно штиво. Коришћени методолошки оквир је прилагођен потреби

систематског проучавања кривичног дела разбојништва у судској пракси. Рад је добио научну физиономију и вредност оличену у великом броју коришћених референтних извора.

VIII КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

1. Дисертација је урађена у складу са пријавом уз одређена одступања која су условљена одабраном темом. Под тим се подразумева прилагођавање дисертације резултатима до којих је кандидат дошао током истраживања учињених кривичних дела разбојништва.
2. Дисертација садржи све битне елементе неопходне за ову врсту рада.
3. Дисертација представља оригиналан допринос науци јер обухвата истраживање различитих аспеката кривичног дела разбојништва у теорији, законодавству и судској пракси.
4. На основу целокупног садржаја дисертације нису уочени недостаци који би утицали на одлуку комисије о њеном прихватању и позитивном вредновању.

IX ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, Комисија предлаже:

Имајући у виду предмет докторске дисертације, садржај и примењивост резултата истраживања, коришћени методолошки приступ, постављене хипотезе, научни и стручни допринос **Комисија** предлаже Наставно-научном већу Правног факултета за привреду и правосуђе у Новом Саду да прихвати Извештај о позитивној оцени докторске дисертације кандидата **Видоја Митрића**, под насловом „**Кривично дело разбојништва**“ и предложи Сенату Универзитета Привредна академија у Новом Саду да се исти усвоји и одобри јавна одбрана.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. Проф. др Божидар Бановић

2. Проф. др Милош Марковић

3. Проф. др Иван Јоксић

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.